

Lastuja Suomen historiasta

Turun yliopiston Suomen historian oppiaineen blogi

Etusivu » Näkökulmia » Koirankakka kaduilla ja kirkoissa

i poista huomautus x
 🔍 Tämä palkki näkyy
 vain ylläpitäjille.

Sivupalkissa left
 ei ole vimpaimia.

Lisää vimpaimia
 sivupalkkiin [heti](#) tai
[poista huomautus](#).

Voit myös poistaa tämän
 sivupalkin muuttamalla
 sivun esettelua. [Katsotaeman dokumentaatio](#)

Koirankakka kaduilla ja kirkoissa

Muokkaa

7 Mar, 2017 kirjoittajalta Mari Välimäki

Kevät on jo nurkan takana ja pian se taas alkaa: joka keväinen koirankakkakeskustelu. Tätä ennakoi jo Turkulainen-lehden helmikuun alussa tekemä kysely lukijaraadille [↗](#) jonka mukaan yksi naapuririitojen syistä ovat siivoamatta jätetyt koirankakat. Eikä ihme, sillä harmittaahan se, kun lumien sulaminen paljastaa talven aikana siivoamatta jätetyt kikkareet.

Syy koiran kakkojen siivoamiseen ei ole kuitenkaan ainoastaan naapurisopua ylläpitävä, esteettinen tai hygieeninen, sillä kikkareiden jättäminen tien poskeen on myös rike järjestyslakia vastaan. Laissa on oma pykälänsä koirakurista ja koirien jätösten siivoamisesta. Ei kuitenkaan tarvitse mennä kovin kauaa ajassa taaksepäin, kun koirien ja monien muidenkin eläinten jätökset olivat arkipäivää turkulaisilla kaduilla ja muissakin tiloissa.

Koirien jätöksiä siivotaan Isaac van Nickelen 1600-luvun lopulta olevassa maalauksessa. (Rijksmuseum Amsterdam)

Koirat saivat 1600-luvulla vaeltaa kaduilla ja toreilta myös tuomiokirkkoon. Elokuussa 1659 Turun tuomiokapituli keskusteli kokouksessaan siitä, miten kirkkokoirat saataisiin häädettyä kirkosta. Koirista katsottiin olevan harmia, sillä ne pitivät meteliä

jumalanpalveluksen aikana. Häätötoimet eivät kuitenkaan onnistuneet, sillä marraskuussa 1659 koirista keskusteltiin jälleen. Tuomiokirkon lukkari kertoi tuomiokapitulille, että koirat olivat sotkeneet piispa Johannes Terseruksen puolison Maria Grubbin penkin.

Ihmiset istuivat kirkossa säädynmukaisessa järjestyksessä 1600-luvulla, sitä edempänä mitä korkeammassa asemassa he olivat. Miehet istuivat tuomiokirkon keskikäytävän pohjoisella ja naiset eteläisellä puolella. Maria Grubbin penkki sijaitsi kirkon etuosassa käytävän Aninkaistenmäen puolella. Koirien sotkema penkki päätettiin pesettää eikä eläinten häätämisestä enää keskusteltu. Todennäköisesti piispatar Grubbin penkin sotkivat kirkkokoirat, joiden valvonta kuului lukkarille. Kulkukoiriin verrattavat kirkkokoirat eivät kuitenkaan olleet ainoita, joita kirkkotilassa tavattiin. Eurooppalaisten aatelisten tiedetään liikkuneen 1700-luvulla lemmikkikoiriensa kanssa niin kaupungilla kuin kirkossakin. Todennäköisesti aatelisia nähtiin koirineen myös Turun tuomiokirkossa.

David Tenier nuoremman maaluksessa (The Kitchen 1646) eläimet ovat mukana keittiössä (Kuva: Wikimedia Commons, alkuperäinen maalaus: Hermitage Museum)

Kotieläimet ja niiden jätökset olivat uuden ajan alussa näkyvästi esillä kaupunkitilassa. Vielä 1700-luvulla eläinten tuottama lanta tyhjennettiin eläinsuojista suoraan kaduille lantaluukkujen kautta. Kadut siis toimivat lannan varastointipaikkana ja Turussa maistraatti muistutti silloin tällöin kaupunkilaisia korjaamaan lannan pois. Kaupunkien kaduilla ratsastettiin hevosilla. Siellä juoksentelivat koirat ja vaelsivat siat, jotka kaikki jättivät kaupunkitilaan omat jälkensä.

Kaupunkien katujen yleiseen siisteyteen ja järjestykseen alettiin kiinnittää uudenlaista huomiota 1700-luvun lopulla. Esimerkiksi kadulle avautuvat lantaluukut vähenivät. Viimeisten vuosisatojen aikana tapahtunut kotieläinten väheneminen kaupunkitilassa onkin johtanut siihen, että näemme yhä vähemmän eläimiä ja niiden jätöksiä kaduilla saati sitten kirkoissa.

Mari Välimäki

Kirjoittaja toimii Suomen historian oppiaineessa yliopisto-opettajana ja väitöskirjatutkijana.

Kirjallisuutta:

Johanna Ilmakunnas, Kartanot, kapiot, rykmentit. Erään aatelissuvun elämäntapa 1700-luvun Ruotsissa. SKS 2011.

Panu Savolainen, Teksteistä rakennettu kaupunki. Julkinen ja yksityinen tila turkulaisessa kielenkäytössä ja arkielämässä 1740–1810. Sigillum 2017.

JAA ARTIKKELI:

 Jätä kommentti

Logged in as Mari Välimäki. [Log out?](#)

Kommentti

Lähetä kommentti

Artikkelien navigointi

[← Miksi historia nykyisin kiinnostaa myös suuryrityksiä?](#)

[Itämerentakaiset naapurit kaksipäisen kotkan varjossa →](#)

Kategoriat

- > Ajankohtaista
- > Ilmiöt
- > Näkökulmia
- > Tutkimusaineistot
- > Uncategorized

Avainsanat

1700-luku arkisto [arkkitehtuuri](#) [avioliittolaki](#)
[fanzine](#) [fiktio](#) ja [fakta](#) [halisten kylä](#) [harjoittelu](#)
[historiantutkija](#) [Historiantutkimuksen päivät 2017](#)
[historiantutkimus](#) [identiteetin](#) [rakentaminen](#)
[identiteetti](#) [J. V. Snellman](#) [julkaiseminen](#)
[kirjastot](#) [kirjat](#) [kirko](#) [kirkollinen](#) [vihkiminen](#)
[konferenssi](#) [kulttuurimaisema](#) [kurala](#) [Kustaa II Adolf](#)
[laskiainen](#) [laskiaispule](#) [luonnonparannus](#) [maiseman](#)
[muutos](#) [opiskelijat](#) [punk](#) [rakennushistoria](#) [Ruotsin](#)
[historia](#) [siviilivihkiminen](#) [sivistys](#) [Suomen](#)
[historia](#) [säätyläiskulttuuri](#) [taloushistoria](#)
[tapakulttuuri](#) [terveyden historia](#) [Topelius](#) [Turku](#)
[Turun palo](#) [tutkimus](#) [vaalit](#) [yhteisö](#)
[yliopisto](#)

© 2018 Lastuja Suomen historiasta · Powered by

Designed with the Customizr theme ·